

Aktualija

► 2012-aisiais dujos šilumos gamybai nepinga

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija paskelbė, kad gamtinių dujų tiekimo sutarčių, kurias 2012 metams šilumos tiekimo įmonės sudarė su bendrovėmis „Lietuvos dujos“ ir „Dujotekana“, sąlygos išliko beveik tokios pačios kaip ir 2011-aisiais.

Eltos nuotr.

► Vytautas Stasiūnas

„Praėjusią savaitę pasirašytos sutartys rodo, kad gamtinių dujų sektorius šiemet jokių malonių staigmenų šilumos tiekėjams, o kartu ir šilumos vartotojams nepateiks. Dujos išliks brangiausias kuras. Tikėtis, kad jis radikaliai pigtų, nėra jokio pagrindo“, - konstatavo asociacijos prezidentas Vytautas Stasiūnas.

Per dvyliką 2011 metų mėnesių iš Rusijos importuojamos gamtinės dujos Lietuvos šilumos tiekimo įmonėms pabrango beveik trečdaliu - nuo 1411 iki 1850 Lt/tne (litų už naftos tonos ekvivalentą). Tuo tarpu biokuro kaina išliko daugiau kaip perpus mažesnė - apie 750 Lt/tne.

► Gamtines dujas vartojančiuose miestuose vidutinė šilumos kaina 2011-ųjų gruodžio mėnesį buvo 30 centų už kilovatvalandę (ct/kWh), biokuru šildomuose - 20 ct/kWh

„Lietuvos miestuose, kuriuose šiluma gaminama kūrenant brangias gamtines dujas, jos yra pagrindinė aukštų šilumos kainų priežastis. Metus esame priversti pradėti ta pačia malda, kaip ir pernai - pagrindinis būdas mažinti gyventojų išlaidas šilumai yra šilumos ūkio perėjimas nuo brangių dujų prie dukart pigesnio vietinio biokuro“, - sakė V.Stasiūnas.

Pažymėtina, kad pažangių Europos Sąjungos šalių šilumos ūkiuose jau kelis dešimtmečius įdiegtos technologijos, brangias dujas pakeitusių pigesniu biokuru, kuris jau sudaro per 80 proc. bendro kuro kiekio. Lietuvoje šiluma, pagaminta iš biokuro, šiandien tesudaro apie 19 proc. visos centralizuotai tiekiamos šilumos.

Anot V.Stasiūno, biokuro naudą įrodo jau šiandien vietinį kurą plačiai vartojančių Lietuvos miestų praktika.

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos duomenimis, gamtines dujas vartojančiuose miestuose vidutinė šilumos kaina 2011-ųjų gruodžio mėnesį buvo 30 centų už kilovatvalandę (ct/kWh), biokuru šildomuose - 20 ct/kWh.

Lietuvos energetikos mokslininkų skaičiavimu, 2020 metais šilumos kaina sudarys apie 25 ct/kWh tuose miestuose, kuriuose šiluma gaminama naudojant biokurą. Miestuose, kuriuose šiluma gaminama naudojant dujas, šilumos kaina sieks apie 50 ct/kWh.

ELTA

Šilta žiema paspartino statybas

Kazimiero Linkevičiaus nuotr.

► SPARTA. Šilta žiema pamalonino didžiules rekonstrukcijas Marijampolėje vykdančius statybininkus ir pradžiugino miestiečius - jiems nebereikės iki pavasario klampoti po apkasais virtusį miesto centrą

Statybininkai tvirtina neprisimenantys tokios žiemos kaip ši. Šaltis nestabdo jokių darbų, o darbininkams trukdo nebent trumpos ir apniukusios dienos. „Jeigu būtume žinoję, kad gamta bus tokia palanki, būtume kitaip planavę darbus, skirstę kitaip pinigus“, - kraipo galvas statybininkai. Jeigu kam ir nepalanki tokia padėtis, tai tik skiedinių ir betono priedų nuo šalčio pardavėjams.

 Dalia BYČIENĖ
„Respublikos“ žurnalistė

Taupo pinigus ir sveikatą

Kam jau kam, o ši žiema labai palanki Marijampolei, kur antri metai vyksta didžiuliai miesto centro rekonstrukcijos darbai. Marijampolės Kęstučio, Bažnyčios, P.Butlerienės gatvių gyventojai ir jose esančių įstaičių darbuotojai su nerimu svirstė, kaip reikės ištvirti žiemą apkasuose, bet nieko panašaus neįvyko. Statybininkai ne tik išlygino šaligatvius, gatves, bet ir baigia jas iškloti plytelėmis. Darbai nebuvo nutrūkę.

„Neprišimenu tokios palankios statyboms žiemos. Labai paspartino darbus, jokių planų dėl šalčio atidėti nereikėjo“, - džiaugėsi UAB „Statybos ritmas“ gamybos direktorius Raimundas Gurevičius. Žiema palanki ir statybininkams - vyrai turėjo darbo. Anot R.Gurevičiaus, vienintelis trūkumas, kad diena žiemą per trumpa.

Užsitęsęs statybų ruduo džiugina ir didžiausios Dzikijoje statybos bendrovės „Kortas“ darbuotojus. Šios bendrovės gamybos direktorius Austomas Valūnas taip pat sunkiai mena tokią palankią statybininkams žiemą. „Tokios gamtos sąlygos ne tik leidžia taupyti įmonei, bet ir yra labai palankios, sveikesnės darbininkams. Oras rudeniškas, bet ir lietus nemerka“, - džiaugėsi statybininkų vadovas.

„AB „YIT Kausta“ generalinis direktorius Kęstutis Vanagas sakė, kad jų bendrovėje darbai planuojami pagal sezoniskumą, tad palankesnės oro sąlygos neturėjo įtakos rezultatams. Pernai suplanuotų projektų statybos ir infrastruktūros tvarkymo darbai užbaigti iki spalio pabaigos. Dėl atšilusio oro bendrovei pavyko sutaupyti eksploatacinių projektų priežiūros išlaidas.

Vienur padeda, kitur - trukdo

AB Panevėžio statybos tresto statybos direktorius Darius Urbonas pripažino, kad jų kompanija planavo ir ruošėsi įprastai lietuviškai žiemai ir tokių darbų, kuriuos būtų padėjęs užbaigti užsitęsęs ruduo, nebuvo: „Planavome darbus, kai kuriuos atidėjome pavasariui. Kai kuriuos projektus ir dabar galėtume vykdyti, bet lėšos jau paskirstytos. Tokia žiema tikrai

statybininkams išeina į naudą. Ten, kur darbai numatyti, jie vyksta nepertraukiamai“.

Pastaruoju metu didžiausios tresto statybininkų pajėgos triūšia AB „Akmenės cementas“ prie statomos naujos cemento gamybos linijos. Panevėžiečiai šioje gamykloje betonuoja ir montuoja metalo konstrukcijas. „Yra priemonių vykdyti betonavimo darbus spaudžiant šaltukui, bet tam reikia papildomų sąnaudų. Tektų statyti priedangas, naudoti papildomų medžiagų. Esant 20 laipsnių šalčio tektų darbą stabdyti visiškai. Kol kas to nereikėjo“, - džiaugėsi D.Urbonas.

Anot jo, ši žiema palanki, bet statybininkai įpratę prisitaikyti

Šaltis stabdo tokius darbus, kurie susiję su vandeniu, - betonavimą, mūrijimą, su metalais galima dirbti, kiek leidžia sanitarinės sąlygos. „Surenkamas konstrukcijas galima dėti į vietą kada nori, o medžio darbams šaltis apskritai netrukdo. Žiemą galima tankinti gruntą, nebent tai nepatogu, nes jis sušalęs, bet dėti paruošiamuosius sluoksnius po dangomis galima. Kita vertus, statybų darbus galima kaitalioti, planuoti. Didelių statybų tempų nebėra, tad galima išvengti klaidų. Kita vertus, pastebiu, kad darbininkų kvalifikacija labai kritusi, nes geriausi darbininkai išvažiuavę kitur“, - svarstė statybų specialistas.

laikui bėgant tik stiprėja. Per keletą metų jo stiprumas dar du kartus padidėja ir tai dar ne visas cementas nebūna susirišęs į tvirtą skeletą.

Betono priedai - ne panacėja

G.Marčiukaičio manymu, žiema labiausiai varžo betonuotojus ir mūrinius.

Nenaudojant cheminių priedų, betono stiprumas nebeauga esant nulinei temperatūrai. Jeigu betonas užšąla tik pradėjęs kietėti, jo savybės smarkiai nukentės, gali prarasti stiprumą iki trečdaliai arba net ir daugiau, nelygu kokios stingimo stadijos užšalo.

„Statybininkams reikia vengti betonuoti esant žemesnei kaip 15 laipsnių temperatūrai ir būti labai atsargiems su cheminiais priedais. Praktika rodo, kad paima tokius priedus, kurie nieko gero neduoda“, - mokė patyręs specialistas.

Anot profesoriaus, specialistai žino, kad kietėdamas betonas pats išskiria temperatūrą, pridengus betonuojamą plotą, šiluma neišsisklaido, neišeina į orą.

Kitas dalykas, į kurį reikėtų atkreipti dėmesį žiemą betonavimo darbus atliekantiems statybininkams, - jų naudojami cheminiai priedai. „Kartais betonas kietėja, įdėjus druskos, chloridų, bet reikia žinoti, kad galima priedus su chloridais naudoti tik tada, kai nėra armatūros. Chloridai graužia armatūrą ir konstrukcija tampa nepatvari. Rizikuoti neverta. Yra atvejų, kai per statybų bumą patirta didelių nuostolių, nes paskui reikėjo stiprinti betono konstrukcijas ir buvo daugiau nuostolių negu naudos“, - dėstė profesorius.

Mūrijimas žiemą dar pavojingesnis. Skiedinys yra tas pats betonas, tik dar labiau reaguoja į šaltį, nes jame yra daugiau vandens. Užšalęs vanduo sudaro plyšiuks ir ardo konstrukciją. Skiedinys esant neigiamai temperatūrai nekietėja ir statinio stiprumas mažėja.

► Žiema nebaisi tiems, kurie moka ir žino, kaip dirbti

Gediminas MARČIUKAITIS

Vilniaus Gedimino technikos universiteto Statybos fakulteto Gelžbetoninių ir mūrinių konstrukcijų katedros profesorius emeritas

prie tokių sąlygų, kokias gamta atsiunčia. Paprastai šaltuoju metu pagrindiniai darbininkai ir administracija kalendorinę žiemą leidžiami atostogauti, tai planuojama iš anksto. D.Urbonas sako, kad gamtos anomalija statybininkams ne visada išeina į naudą. Kai kada geriau, kai oras šaltesnis, ramesnis ir sausesnis. Klaipėdoje kogeneracinėje elektrinėje vykdomus darbus panevėžiečiams tekdavo stabdyti dėl vėjo ir rūko. Trukdo ir trumpos, apniukusios dienos.

Broką daro ne tik žiema

„Žiema nebaisi tiems, kurie moka ir žino, kaip dirbti“, - įsitikinęs Vilniaus Gedimino technikos universiteto Statybos fakulteto Gelžbetoninių ir mūrinių konstrukcijų katedros profesorius emeritas Gediminas Marčiukaitis.

Ar galima broką ištaisyti? „Mūro neištaisysi, o betonui nieko nenuitinka, jis tik stiprėja. Baisu buvo klausyti ir žiūrėti, kaip buvo ardomi senojo futbolo stadiono pamatai. Išgriovė tuos, kuriuos buvo galima sustiprinti šiek tiek pasikeitus apkrovai. Niekas to nesupranta, nežino ar žinoti nenori. Numojo ranka ir nutarė sumokėti 200 tūkst. litų už išardymą tiems patiems statybininkams, kurie juos buvo pastatę. Pastatė naujus ir nusprendė skirti milijonus, kad per žiemą nesugriūtų. Betono, kuris yra sukietėjęs, nereikia konservuoti. Stiprumas auga nepertraukiamai. Universitetas atliko ekspertizę, bet į ją buvo numota ranka. Tai yra paprasčiausias pinigų švaistymas“, - piktinosi mokslininkas.

Anot G.Marčiukaičio, 28 dienas šalčio negavęs betonas